GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese: Joi'a si Dumineca.

Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu 28 franci.

Anulu XLI.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti

Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 103. **Joi, 27 Decembre st. v.** **1878.**

Cu *1 Ianuarie st. v. 1879* se incepe unu nou abonamentu la

„GAZET'A TRANSILVANIEI"

Rogamu pe On. Domni prenumeranti ai fóiei nóstre, alu caroru abonamentu espira cu 31 Decembre st. v. 1878, se binevoiésca a si'lu reinoi *de cu vreme*, déca voiescu cá diuariulu se li se tramita regulatu. Pentru cá se potemu stabilí numerulu esemplarieloru, ce voru fi a se tipari, este necessariu, cá tóte prenumeratiunile pentru patrariulu si semestrulu I 1879 se fia efectuite **inca inainte de anulu nou.** Dela 1-a Ianuariu 1879 incolo diuariulu se va tramite numai aceloru domni, cari au binevoitu a-si reinoí abonamentulu.

Domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adressele d-loru *esactu*, aratandu si *post'a cea mai aprópe* de loculu, unde locuiescu.

☞ Pretiulu abonamentului la „Gazet'a Transilvaniei" este:

pentru Brasiovu: pe anu 8 fl., pe siese luni 4 fl., pe trei luni 2 fl.; — dusu in casa: pe anu 10 fl., pe siese luni 5 fl. si pe trei luni 2 fl. 50 cr.;

pentru Austro-Ungari'a cu post'a: pe anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., *pe trei luni de aci incolo numai* **2 fl. 50 cr.** in locu de 3 fl.;

pentru Romani'a si alte tieri esterne: pe anu 12 fl. v. a. séu 28 franci, pe siese luni 14 franci, pe trei luni 7 franci. (Abonamentulu se primesce si in bilete hipotecarie romane.)

Banii de prenumeratiune sunt a se tramite (mai usioru prin assignatiuni postale) la Redactiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI" in Brasiovu.

Junimea nóstra.

Brasiovu, 27 Dec. v. 1878.

Un'a din cele mai principale ingrijiri ale barbatiloru luminati la tóte popórele lumei a fostu si va fi pêna va ecsiste o istoria a culturei omenesci — crescerea tenerimei. Generatiunile june se inaltia pe braçiele si pe umerii celoru betrane. Cu catu acesti umeri sunt mai tari, si cu catu eceste braçie sunt mai vigurórse, cu atatu mai potternicu este aventulu ce 'lu iea junimea unui poporu. Uitate — se dîce — la junimea unei natiuni si de aci vei poté conchide la vigórea si la cultur'a ei.

Umerii Romanului inca nu erau slabi, dér erau garboviti de povar'a unei sclavii seculare, braçiele lui nu erau mai puçinu vigoróse cá ale altor'a, dér' pêna mai eri aternau de ele lantiurile unui feudalismu nedumeritu. Ce ingrijire poteau dér' se dé betranii nostri crescerei tenerimei in acést'a trista situatiune? Lipsiti de tóta libertatea si de tóte mediulócele ei, opriti chiaru prin lege de a'si dá copiii la scóla, ce erá se incépa? — Provedinti'a inse nu a uitatu de totu nici de ei, lumin'a nu se póte tiené in lantiu pentru durata, ea a strabatutu si in sirurile poporului romanu si a ruptu lantiurile iobagiei. Din momentulu acest'a prinse aripi si junimea nóstra, crescerea ei nationala isi luà aventulu, dér' cumu? — Fora mediulóce de ajunsu, fora sistemu, fora directiune principiara nationala. Tatalu dicea catra fiiulu seu: „Dute fêtulu meu si invétia carte, ca-ci eata catu amu suferitu noi din causa, ca n'amu sciutu carte!" si fiiulu se ducea la scóla fora altu sprigiuu, decatu nesuficientele sale mediulóce si diliginti'a s'a. Astfeliu junimea nóstra pêna acuma a crescutu si s'a desvoltatu, nu dupa cumu ar' fi pretinsu lipsele nóstre urgente nationale, ci fiacare dupa cumu a potutu si a nemeritu.

Cu tóte aceste, cine nu va admirá iubirea de jertfa a parintiloru romani pentru cultur'a fiiloru loru, cine nu va laudá marile progresse, ce le-a facutu junimea nóstra in cele trei diecenii din urma? — Aceste inse nu potu orbí pe ómenii cugetatori si ingrigeati de viitoriulu poporului nostru intr'atatu, incatu se nu véda marile neajunse, de cari sufere inca si astadi crescerea junimei nóstre. Siliti cea mai mare parte de a frecuentá scoli mici si mari neromane si de a 'si insusí sciinti'a necesara intr'o limba straina, in comunu greu intielésá, tenerii nostri se adapa de idei de multe-ori cu totulu contrarie desvoltarii nóstre romanesci, si crescerea loru este astfeliu lipsita adeseori de singurulu momentu, care póte se-i impreune pe viitoriu la o comuna si fratiésca conlucrare pentru binele si fericirea natiunei loru — de momentulu nationalu. Si in adeveru, cumu se voru poté intielege, cumu voru poté lucrá impreuna pentru trebuintiele poporului loru trei romani, dintre cari unulu cunósce bine istori'a universala, altulu istori'a natiunei maghiare si alu treilea istori'a germaniloru, ér' nici unulu istori'a poporului romanu, cumu se voru incaldi animele loru de glori'a, cumu se voru otieli ele de suferintiele trecutului gintei loru?

Dér' si acolo, unde momentulu nationale lipsesce, fia in urm'a crescerei din cas'a parintésca séu din institutele romane, fia in urm'a propriei diligentie si staruintie a junelui aprinsu de dorinti'a de a cunósce trecutulu si neajunsele natiunei sale, desvoltarea nationala a unnia cá acesta nu arare-ori ia o directiune fórte unilaterale, din causa, ca ia lipsitu regulatorulu supremu alu tuturoru impressiuniloru si simtiementeloru sale romanesci — societatea romanésca, si inca o societate culta séu care se sté celu puçinu pe o egala trépta de cultura cu densulu. Astfeliu lipsindu multoru tineri concurenti'a binefacêtória spirituala in societate, traindu ei mai multu retrasi si isolati in ideile loru, simtiulu loru nationalu nu s'a potutu desvoltá pe calea libera a emulatiunei, fiindu controlatu totodata de critic'a altor'a, ci voindu a se manifestá independentu de inriuriri esterióre de feliulu acest'a, a degeneratu intr'o ambitiune personala potentiata, intr'o nespusa susceptibilitate si o mare neincredere façia de ai sei. Remasitiele acestei directiuni unilaterale, ambitiunea, susceptibilitatea si neincrederea prea mare — cutezamu a dice — este si astadi un'a din causele principale ale neintielegeriloru dintre noi barbatii, ea paraliséza in mare gradu interessele unei comune conlucrari, suflarea ei rigida vestejesce si usuca totu ce voiesce a plantá man'a concordiei. —

Ce se dicemu in fine despre acei tineri, cari necumu se capete o directiune nationala, dér' au fostu atatu de nenorociti, incatu n'au potutu se invetie limb'a loru nici acasa, nici in scóla? La acesti'a nu póte fi vorba de-o crescere natiunala, multi dintre ei sunt perduti pentru natiune si pe ceilalti numai un'a 'i póte scapá — societatea romanésca. Numai acést'a societate are poterea farmecatória de a face din ei aceea ce a negligeatu vitreg'a crescere.

Din asemeni considerante noi intotdeaun'a amu sustienutu si sustienemu cu tóta tari'a necessitatea de intruniri literarie si sociale intre junimea romana. Ne amu bucuratu din adênculu animei nóstre, vediendu progressele, ce le-au facutu in specialu societatile de lectura literarie si sociale dintre studentii romani de pe la universitati. Este fórte salutariu pentru desvoltarea nóstra nationala, déca junimea romana se intrunesce in societati cu scopulu sublimu, de a-si cultivá limb'a materna si a-si nobilitá simtiemintele. Mai multu inse trebuie se ne bucuramu, candu vedemu, ca junimea nóstra studiósa manifesta firm'a resolutiune de a-si reparà, pe calea acést'a a intrunirei, defectele crescerei sale nationale.

Amu adusu, de cate-ori ni s'a datu ocasiune, notitie despre activitatea societatiloru junimei romane de pe la universitati si academii. Astadi damu locu unui micu estrasu din reportulu anualu alu societatii literarie-sociale a studintiloru romani din Vien'a „Romani'a-Juna". Din acestu reportu se vede, catu de bine au intielesu membrii acestei societati nobilulu scopu, ce trebuie se'lu urmarésca in unire fratiésca, scopulu de a-si otieli simtiementulu nationalu prin studiulu limbei si alu literaturei romane, de a-si formá caracterele si de a se apropiá unii de altii in cugete si in simtiri, pentru-cá odata se póta lucrá impreuna cu abnegatiune personala spre inaintarea binelui natiunei loru.

Felicitamu pe junii nostri din Vien'a pentru acestu nobilu propusu, demnu de junimea unui poporu atatu de setosu de cultura si de progressu cá alu nostru, felicitamu si pe junii societatiloru de lectura romane dela celelalte universitati, academii si facultati din monarchia, cari emuléza cu cei dela Vien'a in ajungerea aceluiasiu scopu, si le dorimu numai se aiba si tari'a si energi'a de a duce in implinire ceea-ce le spune mintea si anim'a ca este salutariu si neincungiuratu de lipsa. Trebuie se fia conscii toti junii romani ajunsi la maturitate de aceea, ca lupt'a ce o pórta poporulu romanu din monarchia, este o lupta pentru esistentia, ca in asemeni impregiurari asteptarile, ce le pune natiunea in junimea ei, sunt multu mai mari, decatu in timpuri normale si spre ale poté corespunde numai in parte trebuiesce multu zelu, multa deligintia si multa rabdare.

Cu catu junimea romana va corespunde mai multu sperantieloru, ce le pune natiunea intrens'a, cu atatu ea va fi mai in dreptu de a pretinde cá se fia ajutorata cu tóte mediulócele pe cararea onorifica, ce a apucatu. Dér' noi se nu stamu pe locu, asteptandu se vedemu ce directiune va luá junimea nóstra, buna séu rea. Atitudinea acést'a passiva façia de dens'a ar' fi perniciósa pentru viitórea nóstra desvoltare nationala. Dincontra, noi trebuie se ne interessamu cu de-a-menuntulu de fiecare pasu, celu facu junii, se-le controlamu astfeliu mersulu, nu spre a le pune pedeci in desvoltarea loru libera, ci spre a-i feri de influintiele stricaciósе ale strainismului si ale pseudo-culturei, indemnandu-i si incuragiandu-i la totu ce e bunu, nobilu si frumosu. Astfeliu vomu cresce o generatiune, care in viitoriu se fia in stare a dá peptu cu tóte vijeliele, ce voru amenintiá inca nationalitatea nóstra.

„Se maghiarisamu!" — „Se ne impacamu!"

Brasiovu, 27 Decembre v. 1878.

Pre candu in Ungari'a resuna cu noua fortia strigarea „S e m a g h i a r i s a m u!" devis'a germaniloru din Austri'a este „S e n e i m p a c a m u!" Eata unde ne-a adusu pêna acuma politic'a de ocupatiune. Maghiarii credu, ca prin introducerea catu mai grabnica a limbei maghiare in scólele poporale se faca érasi bine ce le-a stricatu acea politica, ér' nemtii totu din caus'a acést'a voiescu se se impace „à tout prix" cu cehii. Diuariu nou guvernamentalu „Pesti Hirlap" reinpróspeta plangerea vechia, ca maghiarii au lasatu se tréca timpulu celu favorabilu pentru maghiarisarea celorlalte popóre si ar' dorí a vedé pe cele 15 milióne locuitori vorbindu in catu mai scurtu timpu numai unguresce. Asia se caiescu si nemtii, ca nu au germanisatu, candu le-a fostu vremea. „Pesti Hirlap" vede, ca cu poterea nu se póte maghiarisá, cere inse cá maghiarii se ingrijésca „cá in viitoriu se se simtia fericiti numai acei cetatieni, cari voru fi nu numai dupa nume, dér' si dupa limba maghiari!"

In timpu ce maghiarii se gandescu cumu se póta assimilá mai iute pe celelalte popóre nemaghiare din Ungari'a si Transilvani'a, conducêtoriulu nemtiloru decembristi Dr. H e r b s t se prepara a face o calatoria la Prag'a spre a se intielege cu conducêtoriulu cehiloru Dr. Rieger despre impa-

care. Cu siansele acestei impacari cresce si ingrijirea cumetriloru dela Budapest'a. Acést'a ingrijire s'a esprimatu cu deosebire in vorbirea ce a adressat'o la anulu nou Dr. Max Falk presiedintelui camerei Ghiczy in numele partidei guvernamentale „Déca — dîse elu — ar' sosi timpuri de acele, in cari se fia pusa la intrebare positiunea politica insemnata, ce-o ocupa elementulu maghiaru pe teritoriulu corónei santului Stefanu pe lêuga respectarea deplina a drepturiloru altoru nationalitati (?), atunci sunt siguru, ca vomu fi un'a in respingerea ori-carei incercari de feliulu acest'a". Totu d-lu Falk conjura in „Pester Lloyd" pe cehi, cá nu cumva se lase a fi sedusi de nemti iudreptandu impacarea in contra egemoniei maghiare, ca-ci atunci ei, cehii, ar' fi invinsi inainte de a incepe batai'a. „Nemtii decembristi anevoie ve voiescu binele asia cumu vi-lu voimu noi maghiarii!" esclama numita fóie, adressandu-se catra cehi. Acesti'a inse anevoie voru dá credintia asigurariloru, ca maghiarii n'au fostu nici candu in contra impacarei cu cehii, ca-ci caderea lui Hohenwart le este inca prea viua in memoria. Este dér' mare intrebare, déca cehii si nemtii voru voi se tiena contu de egemoni'a maghiara la impacarea loru!

De ce nu e iertatu cá romanii se voteze pentru cabinetulu Tisza?

Selagiu, cerculu Diosiodului 22 Dec. 1878.

(Urmare si fine.)

Din partea romaniloru notarii romani au fostu acei'a si locurile mai inalte eclesiastice, cari au lucratu in favorulu candidatului guvernului din respoteri. Notarii au lucratu, cedendu pressiunei oficióse, ce nici nu se néga, ba se recunósce deadreptulu, din partea unor'a; locurile mai inalte eclesiastice au lucratu, provocandu preotîmea, ca se stè si se indemne poporulu a stá pe lenga Nagy György, deórace nu este candidatu romanu. In unghitia erá acatiata promissiunea, ca Nagy György va lucrá pentru castigarea congruei. Notariloru li-a succesu a duce poporulu in partea guvernului, dér' locuriloru competinte eclesiastice, de unde plouau epistólele adressate preotiloru inainte de alegere, numai in parte a induplecá preotîmea, se lucre pentru guvernulu actualu. Spirite de acele marginite si servíle au fostu acolo, cari nu cérca, ca ce se demanda, ci ca cine demanda. Preotîmea romana din Selagiu — cu puçine esceptiuni — e cu multu mai nationala, mai destépta si conscia, decatu cá in politica se puna de o lature principiulu si se pescarésca dupa favoruri personale, se dè drepturile nationale pentru unu blidu de linte, care pe lenga neinsemnatatea lui are inca se-si remana totudéun'a promissiune góla.

Domniloru notari avemu a-le spune: 1. ca barbatulu intregu in lucruri de acele, in cari legea 'i érta a dispune liberu de sene si a lucrá dupa convingere, nu se lasa a fi trasu — impinsu prin pressiuni; 2. ca domni'a-loru au de a multiamí, ca sunt notari, numai poporului romanu si ca prin urmare atatu cá deoblegati ai acestui poporu, catu si cá romani intieliginti ar' trebui se tiena inaintea ochiloru inainte de tóte binele acestui poporu; ér' binele celu d'antaiu alu lui este, ca se traiésca; 3. ca déca va incetá — precumu ar' dori contrarii — poporulu acest'a a fi romanu, nu va mai fi cine se aléga notari romani; 4. ca cu oficiulu loru nu se tocmesce cortesi'a; guvernele vinu si se ducu; cei-ce lucra pentru favoruri personale si pentru buna-pacea cu cei mai mari, potu usioru se remana „cá colaculu din néua".

Lucuriloru competinte eclesiastice: 1. ca avemu noi lucruri destule neïspravite pe terenulu bisericescu si eclesiasticu; epistólele cele multe ar' poté prin urmare avé scopuri si destinatiuni mai demne, mai nobile, decatu cortesí'a; 2. ca politic'a e de ómeni independinti; prin urmare cei-ce nu potu merge acolo, unde trebùie sei traga si — credu ca-i trage anim'a loru romanésca, lasese de politica si faca urechi'a siuta (tóca) la pressiunile de susu; 3. ca a lucrá in contr'a principiului nationalu si a sparge solidaritatea nationale pe stégu cu prescur'a — alias congru'a — din care nu va gustá — déca va gustá — numai preotîmea si din acést'a numai o parte, este séu o vedere politica de compatimitu scurta séu o miselia; 4. ca acelu preotu romanu, care va voí se ajunga a se bucurá de congru'a data de cabinetulu Tisza, va trebuí se traiésca in vecii-veciloru; nu potemu obtiené sinodalitatea, care n'ar' costá guvernului nici unu cruceriu, si totusi speramu beneficie in bani; 5. ca natiunea nu pretinde, déca respectivii nu afla de convenabilu cu starea loru, ca dinsii se se espuna pentru castigarea drepturiloru nationale si se-si rischeze posturile, beneficiele si aspiratiunile; dér' atat'a póte pretinde cu totu dreptulu, cá se nu lucre cu ea in contr'a ei.

Ambiloru factori: 1. ca au comisu unu pecatu greu in contr'a natiunei, ducêndu si voindu a duce poporulu se sarute man'a, care va se-lu „sdrobésca", si biciulu, care-'lu bate; 2. ca e o smenta mare, ca se sustienemu chiaru noi nemaghiarii pe cabinetulu Tisza, candu maghiarii 'lu-au parasitu deja; 3. Tisza ne-a datu destula ocasiune pan'acum, cá se ni aducemu aminte de proverbiulu romanu: „Pre celu-ce nu-'lu lasi a morí, nu te lasa a trai"; 4. ca cu asemenî apucaturi, cu acést'a politica tientitória la traista si fora demnitate, ni cualificamu poporulu de o turma, care se póte maná usioru chiaru si in gur'a lupului, si — fiindu-ca cu turmele nimene nu se intielege, nu tractéza, ci numai le mâna, ne nimicimu chiaru si speranti'a de a poté ajunge canduva si noi la drepturi nationale si a fi factori in vechiulu nostru pamentu; 5. ca aplicarea proverbiului romanu: „Capulu plecatu nu'lu taia sabia" la deslegarea unoru cestiuni grave, vitale, ne-a causatu starea cea misera din presente si ne va mai causá inca multe rele, pentru-ca: pe omulu celu neresolutu si fara de caracteru nu-'lu respectéza inimiculu si nu-'lu pretiuesce amiculu — de cumva are vreunulu sinceru. Diseiu!

Unu alegêtoriu.

Estrasu

din protocolulu *Adunarei generale* à „Associatiunei pentru sprijinirea invetiaceiloru si sodaliloru romani meseriasi", tienuta in Brasiovu in 17/29 Decembre 1878.

Dupa-ce a tienutu presidiulu unu cuventu peutru deschiderea Adunarii generale, care erá intr'unu numeru la o suta de membri si dupace acestu cuventu a fostu aplaudatu, pentru-ca a avutu efectulu de a desteptá interessulu membriloru, a declaratu siedinti'a de deschisa.

1. Se pune la ordine cetirea reportulu comitetului despre gestiunea s'a din anulu 1878. Din acestu reportu se vede, ca a tienutu 13 siedintie, pertractandu 102 cestiuni pentru promovérea meserieloru intre romani. A asiediatu **41** copii romani la 16 diferite meserii. Numerulu copiiloru asiediati de 8 ani incóce este de **178**, intre cari 33 copii din Brasiovu si ceilalti din partile Fagarasiului, Sighisiórei, Mediasiului, Sibiiului, Clusiului, Muresiu-Osiorheiului, Hatiegului, Uiórei si Vidrei si din alte locuri ale Transilvaniei. Cu tóte acestea comitetulu se plange de indeferinti'a inteligintiei si de nepriceperea si apathi'a parintiloru façia de aplicarea fiiiloru loru la meserii, fiindu-ca pe cei mai multi copii a trebuitu comitetulu se'i atraga cu pressiuni morale.

2. Comitetulu a ingrijitu de instructiunea invetiaceiloru, rogandu pe mai multi domni professori a dá óre gratuitu, fiindu-ca Inclit'a Universitate sasésca din Sibiiu, desi are o scóla pentru copii dela meserii in Brasiovu, totusi in acea scóla copii romani ne-avendu pregatirea necessaria nu sunt primiti, ér' pentru pregatirea loru s'a cerutu prin recomandarea comissiunei scolare si chiaru a districtului, acuma a comitatului Brasiovu, inainte de trei ani si inca nici o resolutiune nu avemu. In anulu scolariu 1877/8 au fostu inscrisi 66 copii romani la scól'a de meserii; in anulu acesta 1878/9 sunt inscrisi 52 copii, prevediuti cu cartile necessarie.

3. Cu vestminte inca s'a prevediutu 11 invetiacei.

4. Sodali au esitu 6, si adeca: 3 sodali cismari, unulu croitoriu si 2 cojocari. Asemenea s'au ajutatu la lipsele loru 6 sodali si la 3 s'au datu bani imprumutu conformu statuteloru.

5. Din sodali au esitu maiestri cu concessiunea magistratului localu trei, si anume: unu croitoriu, unu cismariu si unu maiestru masariu.

6. Desvoltarea spirituala a sodaliloru s'a ajutatu prin Societatea loru de lectura, prin procurarea jurnaleloru si prin instruirea speciala la trebuintiete dilnice de catra unulu din d-nii professori gimnasiali, cumu si prin instruire in music'a vocala.

7. La ajutóriele anunciate de „Associatiunea Transilvaniei" au concursu prin comitetu 30 Invetiacei si 4 sodali, inse numai trei invetiacei si unu sodalu au primitu ajutória.

8. Associatiunea a primitu ajutoriu dela banc'a „Albin'a" 40 fl. v. a.

9. In decursulu anului s'a facutu 40 adresse la diferiti barbati pentru a veni in ajutoriulu acestei Associatiuni, inse nu ni-a venitu nici unu respunsu. Conclusului adunarei generale din anulu trecutu, dupa care fiacare membru 'si luase indatorirea morale a mai castigá Associatiunei unu membru, numai d. Dr. Ioanu Bozoceanu si d. Andreiu Voina a satisfacutu.

10. Incassarile tacseloru restante, desi s'au luatu mai multe dispositiuni, nu s'au potutu esecutá pe deplinu, precumu se va vedé din reportulu cassei.

11. Comitetulu pentru a satisface concluseloru Adunarei generale de sub XII si XXI relativu la intemeiarea unui Atelieru, séu celu puçinu a unei scóle pentru unu numeru catu de marginitu de meseriasi s'a adressatu catra unele Corporatiuni bisericesci si deosebitu catra on. Comitetu si Sinodu parochialu gr.-or. dela sf. Nicolae din Brasiovu, care avendu mediulóce, póte procurá o esistintia pentru viitoriu mai buna copiiloru din parochi'a s'a, a caroru parinti gemu sub greutatea necessitatiloru traiului de tóte dilele. Comitetulu regreta, ca nu póte dá Adunarei generale ó deslusire in acésta privintia.

Cu tóte acestea comitetulu are marea satisfactiuue a aduce la cunoscinti'a on. Adunari generale, ca a facutu unu pasu destulu de insemnatu catra scopulu, ce are in vedere aci, adeca: Societatea „Transilvani'a" din Bucuresti, in urm'a unei vii corespondintie, ce a portatu comitetulu cu acést'a generósa societate, in adunarea s'a generala din anulu trecutu a schimbatu unu § in Statutele sale, prin care ajuta a se promové meseriele si industri'a la romanii din monarchi'a austro-ungara. Comitetulu a pusu in vedere necessitatea de a infiintiá on. Societate unu Atelieru in Brasiovu, unde se afla copii romani la meserii din tóte unghiurile Transilvaniei; prin acést'a ar' creá modulu, cá se tienemu contu de perfectiunile si progressulu ce se arata din tierile culte prin manufacturele loru. On. Societate a apretiatu vederile acestea, dér' deocamdata mediulócele nui stau la dispositiune, deci pêna-i va fi cu potintia a prevediutu in budgetulu seu o summa anuale de 32 stipendii de cata 50 fl. v. a. pentru deosebitele meserii, din cari a destinatu optu stipendii si pentru acésta Societate, éra celelalte pentru partile Sibiiului, Clusiului si Orastiei.

Din raportulu Cassei s'a vediutu, ca Associatiunea pentru sprijinirea invetiaceiloru si sodaliloru romani meseriasi a avutu avere la incheiarea anului 1877 1330 fl. 53 cr.
éra la incheiarea anului 1878 are sum'a 1762 fl. 59 cr.
Diu care se scotu spesele preliminate de . 165 fl. 13 cr.
Si remane Fondulu curatu de 1597 fl. 46 cr.

Numerulu membriloru este numai de 120 si regreta ca nu cresce si nu simtu ómenii nostri acésta necessitate. — Dupa acestea comitetulu a adusu propunerile urmatóre:

I. Avendu in vedere dorinti'a Associatiunei de a se plasá catu mai multi copii de romani la meserii, avendu in vedere, ca din copii asiediati la meserii se ésa sodali, catu se póte de cualificati, cá se se póta asemená cu cei din tierile straine: Germani'a, Franci'a, Belgi'a etc. Adunarea generala impoternicesce comitetulu a urmarí si a cautá mediulóce pentru intemeiarea partiala celu puçinu a acestuia si anume dupa prescrierea art. 4 lit. f) din statute.

II. Comitetulu avendu in vedere, ca emulatiunea este unu impulsu poternicu cu deosebire intre invetiacei, a provocatu pe acestia a espune in adunarea generala din lucrurile loru. Dreptu aceea propune a se premiá lucrarile cele mai destinse.

III. Pentru casurile dese de bóla, cari obvinu la invetiaceii slabi imbracati propune a se preliminá 20 fl. v. a.

IV. Asemenea propune se se aduca multiamita on. Comitetu si Sinodu parochialu dela sf. Nicolae din Brasiovu, on. Societati „Transilvani'a" din Bucuresci si on. membrii dela banc'a „Albin'a" din Sibiiu pentru ajutóriele date in anulu 1878.

V. Comitetulu avendu in vedere, ca pentru a ajunge la realisarea scopuriloru, ce si-a impusu Associatiunea prin statutele sale, ei trebuiescu mediulóce materiale si acestea numai prin inmultirea membriloru si prin danii se potu ajunge; de acésta propune de nou, cá fiecare membru se-si ea obligamentulu moralu, ca va procurá membrii si din afara si va face se incurga banii.

Dupa-ce a reportatu comissiunea asupr'a acestoru, recomanda si Aduuarea generala primesce tóte propunerile de susu. Asemenea si proiectulu pentru budgetu pe lenga schimbarea unui postu. Mai incolo propune a se premiá lucrurile invetiacelului Balanu cu 3 fl., ale lui Ambrosiu Popu cu 2 fl. 50 cr. si lucrarile de croitoriu ale lui G. Voin'a cu 2 fl. Comissiunea pentru inscrierea membriloru reportéza, ca s'au inscrisu 6 membrii fundatori. Se primescu cu „Se traiésca!"

Instructiunea anume scól'a pentru copii dela meserii a datu mai multa materia de desbatere din temeiu, ca ea a fostu sustienuta pêna acumn gratuitu de catra d-nii professori dela gimnasiulu romanu, deórece, desi a recomandatu comissiunea scolara din Brasiovu, ca in scóla infiintiata de universitatea sasésca pentru copii dela meserii in Brasiovu invetiaceii romani nu sunt primiti, ca n'au pregatirea ceruta, de aceea si adunarea districtului (acumu comitatului) inca in an. 1875 a recomendatu inclitei universitati se voteze unu ajutoriu scólei romane de meserii cá scóla pregâtitóre. Acésta inca nu s'a resolvitu. Cu tóte acestea s'a hotaritu de adunarea generala, se se sustiena in modu gratuitu scól'a de meserii si pe anulu viitoriu cu aceea, ca parte din copii cu óre-cari pregatiri se se instrueze in scól'a gremiului romanu si se se cerceteze in 5 óre de trei ori pe septemana.

Adunarea — la propunerea comissiunei revediatóre aratandu, ca socotelele s'au aflatu in tóta bunaorenduiéla, recomandandu multiamita si absolutoriu comitetului — primesce. In urma se alègu duoi membri verificatori ai protocolului.

Presiedintele arata, ca obiectele publicate pentru ordinea dilei fura pertractate, si multiumesce on. d-ni membri pentru numerós'a participare si pentru deosebitulu zelu, cu care au pertractatu agendele, rogandu-i a contribui si in decursulu anului la ajungerea scopului santu alu acestei Associatiuni, declara Adunarea generala de inchisa. — Membrii primescu cu apláuse si cu „Se traiésca presiedintcle."

„Romani'a-Juna",

Societate literara-soçiala a studentiloru romani din Vien'a.

Reportulu anualu alu acestei societati academice pentru anulu alu VIII-lea administrativu (din 1 Oct. 1877 pêna in 30 Sept. 1878), redactatu de comitetulu actualu, respective de presiedintele societatii d. doctorandu in medicina Octaviu Blasianu dovedesce unu progressu in apretiarea mediulóceloru, cari potu duce mai siguru la realisarea scopului societatii. Este imbucuratoriu mai cu séma a vedé la membrii de acuma nisuinti'a de a invetiá catu mai multu din esperientiele, ce le-a facutu societatea dela fundarea ei incóce. La intrebarea, ca ce este „Romani'a-juna" pentru studintii romani dia Vien'a respunde reportulu, ca ea este o societate de lectura, o societate literara, o societate de binefacere in parte si sociala si ca mai pre susu de tóte e o societate nationala, curatu romanésca; „pentru-ca numai prin dens'a ne este possibilu a cultivá si in strainatate dulcea nóstra limba materna si literatur'a nóstra patriotica-nationala."

De astadata spatiulu nu ne iérta a intrá in detaiurile reportului, care si asia va fi cunoscutu in originalu celoru mai multi din cetitorii nostri. Voimu se observamu numai, ca fondulu neatacabilu alu „Romaniei-June" consta preste totu din 4265 fl. 30 cr., ér' ca din averea disponibila a remasu in 30 Sept. 1878 cá saldo pentru anulu administrativu 1878—79 numai 409 fl. 18 cr. in bani gat'a si 519 fl. 5 cr. in datorii active, la olalta 928 fl. 23 cr. v. a. Din acésta suma observa reportulu, nu se póte sustiené cabinetulu de lectura alu societatii, decatu numai pe scurtu timpu. De aceea comitetulu societatii adresséza la finele reportului urmatoriulu apelu caldurosu, pe care 'lu recomandamu si noi cu totuadinsulu binevoitórei atentiuni a publicului romanu:

„Fondulu disponibilu alu „României-june" e aprópe de a fi consumatu. Numai din acestu fondu se póte sustiêné „cabinetulu de lectura." Prin urmare acésta scóla a tinerimei romane din Vien'a e in periclu de a fi suspendata! Far' de cabinetu de lectura inse vieati'a „Romaniei-june" e paralisata — „Romani'a-juna" e mórta!

„Dati-ne deci ajutoriulu Vostru si contribuiti la crescerea barbatiloru venitoriului, caci, dându-ne noue dati natiunei, si ce póte fi mai mângaietoriu pentru Voi, decatu dulcea consciintia de a Ve fi sacrificatu denariulu pe altariulu natiunei?

„Nu uitati, ca in „Romani'a-juna" se otieliesce sêmtiementulu natiunalu alu tinerimei, se largescu cunoscintiele literarie-natiunale, se cristaliséza caracterele, se innadusiesce egoismulu, se da impulsu de-a lucrá pentru interesse comune si ideale, si astfeliu se disciplinéza barbati cu abnegatiune personala pentru trebuintiele venitoriului!

„Aveti tóte aceste in vedere si nu lasati se piéra o scóla nationala atatu de folositória!"

Processulu verbalu

alu comissiunii russo-romane pentru delimitarea noueloru fruntarii intre Romani'a si Russi'a.

„Romanulu" reproduce dupa „Neue fr. Presse" acestu processu verbalu:

„Subsemnati: colonelu Pencovici si locotenentu-colonelu N. Demetrescu Maicanu, delegati ai guvernului principariu romanu, precumu si colonelulu Tugenhold, delegatu alu guvernului imperialu russu, in urm'a insarcinarii primite dela guvernele loru respective, s'au constituitu in 23 Novembre st. v. cá comissiune pentru tragerea liniei de hotarnicia intre ambele state la Dunarea de josu, conformu tractatului din Berlinu.

„Comissiunea, transportandu-se la façi'a locului si avendu in vedere art. 45 alu tractatului din Berlinu, statornicesce graniti'a intre cele doue state in urmatoriulu modu, dupa cumu se vede pe chart'a alaturata pe lenga acestu processu verbalu:

„Incependu dela gur'a vechiului braçiu „Stambulu", graniti'a urmaresce talwegulu acestui braçiu, care se intinde printre insulele Kubanu si Popinu pêna in façi'a satului Stambulu, lasandu la drépt'a insul'a Stambulu, la steng'a insul'a Loti. Dela punctulu acest'a graniti'a urmaresce totu la délu talwegulu braçiului de midiulocu (directu), lasandu la drépt'a insulele Yermakow si Olnojin'â, la steng'a insulele Ciornoi (Nigr'a), Spirow si Mezlanow, si apoi talwegulu micului braçiu Chili'a pêna in façi'a orasiului Chili'a. Dela acestu punctu graniti'a se suie prin talwegulu braçieloru Ivanesci si Soredin'a, lasandu la drépt'a insulele Macenk'a, Cotinea, Solonetz si Kislitz'a, la steng'a insulele Ivanesci (Patariki), ambele „Daller" si Capulu-Dracu trece si apoi prin talwegulu unicului braçiu Chili'a-Ciatalu dela Ismailu, unde se incepe braçiulu Chili'a. In ceea-ce privesce graniti'a dintre Ciatalu-Ismailu si gur'a Prutului, comissiunea, nepotendu-se uní, esprima parerea fiacarei parti, dupa cumu urmédia:

„Delegatii romani afirma, ca graniti'a intre Romani'a si Russi'a, afara de Ciatalu-Ismailulu si gur'a Prutului trebuie se se tiena de malulu stengu alu Dunarei si nu de „talwegu". Delegatii romani 'si intemeiédia parerea loru pe tecstulu articlului 45 alu tractatului de Berlinu, care nu specifica pentru acésta parte a Dunarii alta granitia, decatu aceea, care esistá in urm'a tractatului dela Parisu intre Romani'a si Turci'a, adeca insusi tiermulu fluviului. Pentru sprijinirea parerii loru, delegatii romani s'au mai referitu si la precedentele create chiaru pentru acésta parte a Dunarii prin tractatulu dela Bucuresci (1812) si prin acelu dela Parisu, care (tractatele) n'au fiscatu graniti'a acestoru state prin „talwegu", ci prin tiermulu stengu alu fluviului.

„Delegatulu russu afirma, fara a mai ecsaminá tractatele, ca lini'a de delimitare a granitiei trebuie, dupa dreptulu internationalu generalu, se tréca prin midiuloculu fluviului, despartiendu ambele state litorale; trebuie deci se urmeze talwegulu Dunarii.

„Pe bas'a acestor'a s'a dresatu acestu processu verbalu in doue esemplare, spre a poté fi presentatu guverneloru respective. Dresatu in Bucuresci, in 5 Decembre st. v. 1878.

Delegatii guvernului principariu romanu:

Colonelu *Pencovici.*

Locot.-colonelu *N. Demetrescu Maicanu.*

Delegatulu guvernului imperialu russu:

Colonelu *Tugenhold.*"

Memoriu asupr'a starei romaniloru transdunareni.

(Urmare si fine.)

Romanii in genere sunt mai inteligenti si mai desvoltati de càtu Bulgarii, bá chiaru de càtu Grecii; Romanii pe la secululu alu optu-spre-diecelea faceau ei esclusivu comerciulu Turciei continentale cu Europ'a. Pe atunci renumitulu orasiu Moscopole, locuitu numai de Romani, avea una poporatiune de 80,000 de suflete de unu elementu omogenu. Acestu orasiu, pe deplinu romanescu, erá centrulu comerciului si culturei intelectuale in Turci'a pentru-ca atunci erá si tipografia la Moscopole, pe càtu tempu nu erá atunci nici la Constantinopole. Baronulu Sina, cea mai bogata casa din Austri'a, este unu romanu din Macedoni'a (din Moscopole), precum si alti multi negutiatori si bancheri, spre esemplu Dumba, Tositia etc. sunt totu Romani din peninsul'a Balcanica. Chiaru astadi, déca vede cine-va unu mare negutiatoru, unu professoru, unu artistu, mai cu séma in orasiele Macedoniei, Epiro-Thesaliei si Albaniei, acesta trebuie se fia unu romanu. Chiaru deputatii tramisi la parlamentulu otomanu din Constantinopole, cá representanti ai crestiniloru din Macedoni'a si din Epiro-Thesali'a, sunt romani; D-nu N. Cianaca deputatu de Ianina, capital'a vilaetului Epiro-Thesalia, este romanu din Mincio (Metiova) si D-nu V. Papasoglu, deputatu alu Salonicului, capital'a Macedoniei, este romanu din Crusova.

Asia dér' Romanii posedendu tóte calitatile si elementele necésarie pentru constituirea si starea de sine a unui poporu, si subtu punctulu de vedere intelectuale, avendu superioritatea asupra Bulgariloru chiaru si a Greciloru, ar' fi o nedreptatire càtre ei, si unu germine de disordine si de nestabilitate in constituirea si in noulu organismu, ce are se se faca provincieloru din Europ'a, déca — ceea ce nu ne vine se credemu — Romanii voru fi nesocotiti cá unu poporu distinctu in noulu organismu alu acestoru provincii, si nu li s'aru acordá si loru acelesi drepturi, cá si Bulgariloru si Greciloru, adeca dreptulu si facultatea de a avé si ei o autonomia administrativa si de municipie, avendu cu Bulgarii si cu Grecii din aceeasi provincia numai nesce relatiuni si legaturi generale si confederative, precum au diferitele cantóne ale Elvetiei in confederatiunea statului Elvetianu.

Nu scimu de ce Bulgarii, Grecii si Romanii, cari locuescu in aceea-si provincia a Turciei, n'aru poté fi constituiti asia, in càtu se se póta desvoltá si trai fia-care elementu cu individualitatea sa nationala fara antagonismu si fara asuprire séu inriurirea celui mai micu séu mai paciuitu din partea celui mai mare la numeru séu mai indrasnetiu, intocmai dupa cumu in confederatiunea Elvetiei traiescu in armonia si se desvolta a parte fia-care din cele trei elemente, adeca germanu, italianu si francesu, mantienendu-se prin organismulu confederativu ecuilibriulu intre ei. Nu scimu, déca óre nu s'aru poté face totu asia si pentru diferitele popóra crestine ale peninsulei Balcanice, si déca nu s'aru poté aplicá acelasiu sistemu administrativu la provinciele Turciei, carora este vorb'a a li se dá o autonomia administrativa, si a caroru poporatiune este micsta.

Pe langa acestea elementulu romanu, din caus'a positiunii sale geografice si a conditiuniloru lui sociale, este destinatu a fi cá unu zidu, care va inpiedecá ciocnirea celoru doue elemente, adeca: alu Bulgariloru si alu Greciloru, si va fi, in noulu corpu socialu-politicu, ce Europ'a are se creeze in peninsul'a balcanica, unu felu de agentu fisicu, care se póta tiené ecuilibrulu si se neutralisedie silintiele si antagonismulu acestoru doue elemente, cari chiar' de acumu, de si fiindu sub direct'a domnia a Turciloru, aspira si chiaru lucrésa intre lupte crancene, cá unulu se aiba preponderantia asupra celuilaltu. Este lesne de intielesu si de prevediutu, cá déca Romanii ar' avé nenorocirea se fia condamnati, a nu mai fi unu poporu distinctu, precum au fostu si sunt inca pêna astadi sub regimulu actuale, ecuilibrulu se va rupe, si ó ferbere si ciocnire mai curendu séu mai tardiu are se se ivésca intre Romani si Bulgari séu Greci. Si precum de multe ori dintr'o schinteia se face unu incendiu mare, totu asia se póte cá, din o noua tulburare si nemultiumire a unuia din popórale crestine din peninsul'a balcanica, se se nasca o conflagratiune generala, ceea-ce marile Poteri si prevedietorii loru representanti ai Congresului dorescu si lucrésa negresitu, cá se previna si se inpedece pentru viitoriu.

Eta déra, ca chiaru interesele generali ale Europei ceru, cá poporulu romanu, inplantatu de Providentia séu de impregiurari in peninsul'a balcanica, cu nesce conditiuni si calitati, fisice si morale, care sunt de natura a 'lu face se póta mantiené ecuilibrulu si armoni'a intre diferitele elemente ce locuescu aceste tieri (peninsul'a Balcaníca), si a dá garantiele cele mai solide pentru mantienerea bunei ordine si a linistei in poporatiunea micsta a acestoru provincie: ca unu asemenea poporu — dicemu — nu numai ca nu trebuie nesocotitu séu slabitu si treptatu sacrificatu in reformarea edificiului nou politico-sociale alu peninsulei balcanice, ci inca trebuie mantienutu si intaritu; esistenti'a si desvoltarea lui fiindu de neaparata necessitate si conditiune de „sine qua non" pentru bun'a stare, pentru soliditatea si pentru indelungat'a durata a noului edificiu, alu carui planu Congresulu este menitu a face.

Rogandu dér' pe Escelentiele Vóstre, se binevoiti a luá in seriósa considerare nu numai drepturile si positiunea nóstra, si cá ómeni si cá unu poporu de sine statatoriu in peninsul'a balcanica, ci si motivele, pentru care o politica intielépta si perspicace nu póte fi de càtu in favórea satisfacerii dorintieloru si interesseloru legitime si a esistentiei poporului Romanu cu individualitatea sa nationala, ne place a crede, ca solicitudinea cea petrundietória pe de una parte a Escelentieloru Vóstre, sentimentulu de justitia si de nepartinire pe de alt'a, va face dreptate si noue Romaniloru, incàtu in regularea cestiunei dise a Orientului, se se asicure si individualitatea nóstra de unu poporu de ginta latina, luandu-se tóte mesurile si tóte precautiunile, cá in nou'a stare de lucruri, ce are a se crá de càtre Congresu, limb'a, nationalitatea, autonomi'a administrativa si municipala a Romaniloru se fia recunoscuta si garantata in modu efectivu si se fia la adapostu de ori-ce inriurire si vatemare din partea Greciloru séu a Bulgariloru; asia, incátu noulu organismu se nu permita nici intr'unu modu calcarea acestoru drepturi ale Romaniloru de càtre ori-cine, nici direct'a séu indirect'a desnationalisare a loru pentru profitulu Panslavismului séu Panhelenismului, ci se ne bucuramu si noi Romanii de aceleasi drepturi sociale, administrative, religióse etc., precumu Bulgarii si Grecii, carora noi Romanii niciodata nu le-amu fostu ostili si nici nu le vomu fi vreodata, ci vomu trai cu densii in buna armonia si in confraternitate, cu conditiunea, cá si ei se respecte drepturile si legitimele nóstre dorintie, precumu noi respectamu pe ale loru cu scrupulositate."

Unu Dorobantiu inaintea tribunalului din Sibiiu.

„Telegrafulu Romanu" ne impartasiesce unu casu fórte interessantu, ce s'a petrecutu in 16 Dec. la tribunalulu reg. ung. din Sibiiu inaintea unui colegiu de trei judi. Unu dorobantiu romanu, care póte 'si implini servitiulu seu in armat'a romana cu esactitate, fù prinsu pe pamentulu austro-ungurescu si judecatu de unu tribunalu civilu. Eata faptulu: Dumitru Radu, sergentu de dorobanti, primesce porunca dela comandantulu seu, a porní cu 4 feciori la pichetu pe muntele Galbin'a (graniti'a Transilvaniei), pentru a patrolá terenulu si a cautá dupa nisce talhari, cari au jefuitu in mai multe ronduri pe calatori, ba chiaru si pe soldati romani. Sergentulu Dumitru Radu, urmandu poruncei, pléca, ia positiune si'si implinesce servitiulu. In deminéti'a de 13 Augustu 1877 unu soldatu din cei patru vine la sergentulu si-i reportéza, ca a vediutu pe vêrfulu muntelui unu omu, care pare a nu fi omu de omenia. Sergentulu da porunca feciorilorU sei se-'lu prinda si pornesce si poter'a, cá nu cumva se-i scape hotiulu. Poter'a si cu soldatii incungiura de tóte partile pe acelu omu, care, vediendu-se strimtoratu, a descarcatu unu pistolu catra gonaci. Atunci mai multe pusci trasnescu si o puscatura lovesce pe omulu celu gonitu la piciorulu stengu, care cade la pamentu. Omulu erá unu ciobanu si se chiamà Constantinu Bucuru Mitrea, pe care'lu pusera soldatii pe doue lemne, apoi luara unu calu si-'lu tramisera ranitu pêna la vama, dér' candu a ajunsu la vama B. Mitrea a fostu mortu. Sergentulu D. Radu si-a facutu reportulu la capitanulu seu despre acésta intemplare si lucrulu se parea a fi terminatu. Dér' guvernulu ungurescu n'a datu uitarii acestu faptu, si fiindu comunicatiunea intre posturile unguresci

si romane fórte viua, sergentulu Dumitru Radu s'a dusu in 19 Aprilie 1878, póte la invitarile gendarmiloru unguresci, la carcium'a din vam'a ungurésca, pentru a-si petrece. Aci gendarmii l'au arestatu si l'au adusu la Sibiiu. Si asia sergentulu Dumitru Radu a siediutu din 19 Aprilie pêna in 16 Decembre, 9 luni de dile, in inchisória preventiva.

Colegiulu judiloru este compusu din judele Tamássy cá presidentu, si judii Jáuosy si Pfleps ca votanti. Secretariu: Apáthy, Procuroru; Dézsi; defensoru: consilieriulu de guv. in pensiune Ilie Macelariu. Din interogatoriu se vede, ca dorobantiulu este de 23 de ani si s'a nascutu in comun'a Rucaru in Romani'a. Acusatulu enaréza faptulu intr'o limba fluenta cu linisce, standu dreptu in positiune militarésca. Elu néga, ca ar fi comandatu „focu" asupra ciobanului Mitrea si dice ca acést'ai erá peste putintia, deórece se afiá pré departe de soldatii lui. De altmintrelea nici nu era lipsa de porunca, candu unu omu, care cauta cali neamblate pe verfulu muntelui se impotrivesce si pusca asupr'a soldatiloru. Déca — dise elu — asiu fi impuscatu m'asiu fi pusu si pe mine in reportulu catra capitanu. Presiedintele: D-ta nu trebuiá se urmaresci pe hotiu pe pamentu unguresců. Acus.: Hotarulu nu se póte cunósce asia bine tocmai pe vêrfulu muntelui si apoi si gendarmii D-vóstre trecu adeseori hotarele nóstre.

Dupa alte marturii, pe cari le desavuéza acusatulu, vine inainte fasiunea unui anumitu Sierbu Nanu, facuta la unu tribunalu din Romani'a, pe care neintielegêndu-o domnii judecatori, chiama pe romanulu jude Petru Rosc'a intr'ajutoriu. Fasiunea mediciloru inca a fostu scrisa in limb'a romanésca, din care se vede, ca in rana s'au aflatu alice si trei bucati de plumbu taiatu, ca ran'a n'a fostu mortala si ca ciobanulu a moritu in urm'a negrijei la transportatu. Procurorulu propune in limb'a maghiara 6 luni temnitia. Aperatoriulu se provóca in pledoari'a sa la testimoniulu mediciloru, si dice, ca chiaru impregiurarea, ca s'au aflatu bucati de plumbu, vorbesce in favorulu acusatului, deórece densulu avé numai pusca cu acu, cu care nu se potu impuscá bucati de plumbu, ci numai glóntie din patróne, si déca sergentulu a fostu la façi'a locului si cu arm'a in mana, si-a impliuitu numai detori'a. In fine tribunalulu totusiu a condamnatu pe sergentulu Dumitru Radu, inse, din consideratiune, ca a petrecutu 9 luni in inchisória preventiva, numai cu d ó u e l u n i t e m n i t i a i n a s p r i t a c u 1 d i d e a j u n u pe fiacare septemana. Spesele processului se declara de neincassabile din causa, ca inculpatulu n'are avere. Acusatulu cere terminu de 24 óre, spre a se declará, ca va recurge séu ba in contr'a sentintiei.

Diverse.

(S o a r e a d e b i n e f a c e r e.) In presér'a dilei de anulu nou se va arangiá aci in Brasiovu in sal'a Otelului „Nr. I" la initiativ'a catorva Dómne o soarea in favorulu fondului Reuniunei femeiloru romane din locu. Felicitamu pe Dómnele nóstre pentru acésta mobila intreprindere, dorindu cá se fia incoronata de cele mai bunu succesu!

(P r e m i e p e n t r u l u c r a r i l i t e r a r i e.) La universitatea din Clusiu— scrie „Familia" — s'au impartitu mai multe premie pentru lucrari literarie. Unulu din aceste a fostu acordatu pentru unu sujetu din limb'a romana. La castigatu d. Absalonu Toda, juristu absolvatu.

(P e d é p s' a c u m ó r t e.) Inca din timpurile cele mai vechi s'au ocupatu barbatii cei mai intielepti cu cestiunea, ca se se caseze séu nu pedéps'a cu mórte. La evrei erau pedepsele dupa legile lui Moise fórte aspre, ca in acele se dicea: ochiu pentru ochiu, dinte pentru dinte, mórte pentru mórte. Dér' nici la popórele clasice inca nu erau pedepsele usióre, ca la romani erá si restignire pe cruce, pe langa taierea capului cu securea prin carnefice. Numai religiunea crestina a pusu unu principiu santu, candu a disu: „nu voiescu mórtea pecatosului, ci se se intórca si se fia viu." Prin acestea cuvinte sublime religiunea crestina condamna din capulu locului pedéps'a cu mórte, ba mai multu decatu atat'a, pe individulu, care s'a spasitu de pecatele sale, 'lu primesce in sinulu seu si-'lu face partasiu de tóte bunatatile sale. Totu asiá au facutu si staturile, ce se dicu crestine? Ferit'a Dumnedieu, ca ele sub cuventu de a aperá societatea, in contra individiloru pecatosi, aplica pedepsele cele mai barbare, netienendu contu de principiile bisericei crestine cele umanitarie, si de progressele cele mari ale sciintieloru, cari condamna pedéps'a cu mórte, calificand'o cá o resbunare a celui mai tare in contr'a celui mai slabu. In Europ'a crestina dóra numai Romani'a a desfiintiatu cu totulu pedéps'a de mórte, dandu romanulu si prin acést'a semnulu celu mai invederatu, ca elu este condusu si astadi de principiile cele mari umanitare crestine. Vedemu cu dorere, ca Elveti'a vrea, cumu dice diuariulu „La Voce d'Itali'a", se restabilésca pedéps'a cu mórte. Acestea sunt semne fórte rele, dér' nu-i nici o mirare, ca se arata simptome bolnavitióse si in Elveti'a, care este cea mai vechia republica din Europ'a, pentru-ca s'a vediutu facênduse in timpulu reformatiunei tocmai in republic'a Elvetiei cele mai inspaimentatórie crudimi, apoi de unde 'si-au recrutatu papii soldatii, cu cari au tienutu pe poporulu romanu in celu mai aspru absolutismu? — Dér' trebuie se scie tóte guvernele europene, ca chiaru, candu se taiau cu rót'a, se trageau in tiepa, se ardeau, se rupea carnea cu clestele arse de pe trupulu condamnatiloru, se comiteau crimele cele mai multe si multu mai ingrozitórie. Asiadér' pedeps'a cu mórtea numai are tainne de a fi, ca-ci nu se potrivesce nici cu principiile religiunei crestine, nici cu principiile dreptatii si ale umanitatii.

(U n u C u r c a n u i n a s s a l t u l u d è l a G r i v i t i' a.) „Rom. Lib." ne spune: „La librari'a Szölös (Calea Victoriei, facia cu teatrulu celu mare) s'a espusu de cateva dile o statueta, representandu unu Curcanu la assaltulu dela Griviti'a." Acésta productiune artistica, de-o inspiratiune admirabila si de-o esecutiune perfecta, Romanii o datorescu faimosului sculptoru italianu Ferrari, alu caruia geniu si dalta a produsu si statu'a lui Heliade Rudulescu, ce in curêndu speramu a-o vedu stralucindu de lumina pe un'a din piatiele publice. Nu potemu recomandá indestulu productiunea sculptorului Ferrari publicului amatoriu de arte. Costulu unui modelu e numai de 100 lei.

(D e c a n i i f a c u l t a t i l o r u d e l a u n i v e r s i t a t e a d i n B u c u r e s c i.) Sunt numiti decani pentru unu nou periodu de trei ani: d. B. Boierescu, la facultatea de dreptu; d. A. Treb. Laurianu, la facultátea de litere; si d. Alexi Marinu la cea de sciintie.

(I m p e r a t u l u R u s s i e i b a t e p e f i i u l u s e u, m o s t e n i t o r i u l u t r o n u l u i?) O fóia din Pest'a publica din Petersburgu urmatóri'a telegrama originala: „Demonstratiunile si tumultele studintiloru, cari s'au intemplatu aici si inca nu s'au terminatu, au produsu pêna acuma scene fórte turburatorie intre imperatulu si intre succesorulu tronului. E naturalu, ca guvernulu si-a datu tóta silinti'a cá se ascunda lucrulu catu mai multu; cu tóte acestea tóta lumea scie aci fórte bine ca voindu mostenitoriulu tronului se pledeze in termini fórte energiosi pentru postulatele studentiloru, Tiarulu intru atata a fostu rapitu de mania, de a trasu cu betiulu o lovitura Tiareviciului peste capu cu atata vehementia, in catu s'a ruptu betiulu in doue (?) Dupa acést'a Tiarulu s'a iritatu atatu de tare, in catu numai de catu s'a bolnavitu." — Notiti'a acéstá sensationale nu merita crediementu deórace vine dintr'o parte inimica Russiloru si apoi de unde scie corespondentulu diuariului din Pest'a ce se intempla in ascunsu in cabinetulu imperatului? Cu tóte aceste, asemeni scene familiare nu sunt tocmai nepomenite, mai alesu in cas'a russésca si prussésca.

(C o n s e c i n t i e l e r e s b e l u l u i.) Unu diaru russescu, care face responsabila politic'a din urma pentru intinderea s o c i a l i s m u l u i, publica urmatoriulu calculu: Politic'a de feru a costatu pe Europ'a peste $2^1/_2$ milione victime umane in acesti douedieci si cinci ani, adeca: Resbelulu din Crimeea 750,000, celu din Itali'a (1859) 45,000, celu din Schlesvig-Holstein 3000, celu prusso-italiano-austriacu (1866) 45,000, espediti'a in Mexicu 65,000, resbelulu franco-germanu 215,000 resbelulu turco-serbu 25,000 si celu din urma russo-turcu 600,000. Adaugêndu si resbelele americane cu o perdere de 800,000, resulta, ca in cei din urma 25 ani s'au sacrificatu 2.548,000 ómeni pentru scopuri resboinice, afara de celelalte victime prin cholera, tifusu si alte asemenea epidemii, cari insotiescu totudeun'a resbelulu. Calculele financiare ale acestoru resbele sunt si mai ingrozitóre; cheltuelele provocate de aceste resbele se urca la 65,675 de milióne, adeca peste $66^1/_2$ miliarde franci séu: Resbelulu Crimeei 8,500,000,000 franci, — celu italianu 1,500,000,000, — celu americanu 37,000,000,000, — celu din Schleswig-Holstein 175,000,000, — prusso-austriacu 1 miliard 650,000,000, — celu din Mexicu unu miliardu, — franco-germanu 12,500,000,000 si celu russo-turcu 6,250,000,00 franci. Si cu tóte acestea, dupa cheltuelele atatu de enorme si dupa ce s'au perdutu peste $2^1/_2$ milióne ómeni, Europ'a, multiamita congressului din Berlinu, este si adi in ajunulu unui resbelu si sleiesce tóte mediulócele sale pentru a intretiené armate. Acést'a trebue s'o atribuimu intelepciunei diplomatiei. „Resb."

(O e s p e d i t i u n e l a p o l u l u n o r d i c u c u a e r o n a u t u l u (b a l o n u l u.) In dilele nóstre s'au intreprinsu mai multe calatorii catra polulu nordicu, déra tóte espeditiunile de pêna acuma s'au facutu numai cu naile, pêna unde au potutu merge, éra de aci incolo 'si continuau espeditiunile pe sanii, pêna ce nici asia nu poteau strabate mai departe. Acuma s'au decisu, d. M. Cheyne commodore americanu si cu capitanulu germanu Emilu Iacoby din Hamburg, care calatori in anulu trecutu cu balonulu dela Filadelfi'a peste oceanulu atlanticu in Franci'a, cá in vér'a viitore se intreprinda o espeditiune polara. Commodore Cheyne tienù despre acésta o conferintia, din care scótému urmatórele: Commodore Cheyne, dupa ce va ajunge nai'a s'a catu se póte mai departe spre nordu, va continuá calatori'a impreuna cu capitanulu Emilu Iacoby pe ghiatia cu siése sanii inca o bucata buna si dupa aceea voru cercá se ajunga polulu nordicu cu trei balóne (dupa sistem'a cea nóua a lui Iacoby). A succesu adeca lui Iacoby in vér'a trecuta in calatoriile sale cele multe cu balonulu a probá o sistema briliauta de a carmui balonulu si a o pune de repetite ori practice in lucrare, dupa cumu a facutu mai pe urma in 2 Septembre in Prag'a. Capitanulu Iacoby tiene acest'a inventiune insemnata tare secretu, numai atat'a s'a vediutu, ca sistem'a este fórte practica, si ca a fostu incoronata de unu succesu forte bunu. Iacoby dupa ce va face observatiuni scientifice cu balonulu va aduce pe Commodore Cheyne la corabia, pentru cá apoi se se intorca singuru cu balonulu si voiesce se cerce, se ajunga partea nordica a Russiei.

Literariu.

Calindariu pe anulu ordinariu 1879, redigeatu de **Mironu M. Calinescu,** secretariulu societatii pentru cultur'a si literatur'a romana din Bucovin'a, anulu VI Pretiulu 60 cr. v. a. Cernauti, editur'a si tipariulu lui R. Eckhardt.

Acestu calindariu, care apare acuma in anulu alu VI, este fórte interessantu si in anulu acest'a, cá in toti anii dela aparitiunea s'a. Cronologi'a cuprinde 89 date cronologice de insemnatate, apoi urmeza urmatórele: Pascali'a, serbatorile, posturile, dilele normate, feriile judecatoresci, intunecimile, anotimpurile, regintele anului, tempestatea anului, abreviaturi, sistemulu solariu; cele 12 luni cu sautii si evangeliile de peste anu; calindariulu armenescu; resaritulu si apusulu sórelui in cele 12 luni; genealogia dinastiei imperatesci domnitórie in Austri'a; Metropoliile ortodocse orientale din Austro-Ungari'a; Mesurile si pondurile cele nóue; Tarif'a timbrului; Tarif'a de portu pentru epistole; Oficiolatele postale din Bucovin'a; Oficiulu telegraficu; Tacsele telegrafice; Oficiolatele telegrafice din Bucovin'a; Têrgurile din Bucovin'a, Romani'a, Galiti'a; Originea Romaniloru; Anulu 1877—78 cu respectu la natiunea romana; Poetulu Vasilie Alecsandri si canteculu gintei latine; Florint'a, o poesia fórte frumósa; Romanca si Tatarii, o istorióra din betrani interessanta.

Eta cuprinsulu acestui calendariu. Ilu recomendamu tuturoru, cu atat'a mai vertosu, ca materiile sale sunt fórte instructive si venitulu seu este destinatu pentru scopulu societatii literarie romane din Bucovin'a.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 27 Decembre st. v. 1878.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	62.15	Oblig. rurali ungare .	79.25
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu).	63.30	„ „ Banat-Timis.	75.50
Losurile din 1860 .	115 60	„ „ transilvane.	73.75
Actiunile bancei nation.	789.—	„ „ croato-slav.	84.40
„ instit. de creditu	224.55	Argintulu in marfuri .	100.—
Londr'a, 3 luni. .	116.55	Galbini imperatesci . .	5.52
		Napoleond'ori . . .	$9.32^1/_2$
		Marci 100 imp. germ. .	57.55

☛ Cu numerulu venitoriu se inchiaia si semestrulu alu II-lea. Rogamu a grabi cu reinoirea prenumeratiunei.

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu
Tipografi'a: Ioane Göt si fiiu Henricu.